

ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΜΟΥ

Η ιστορία και η φήμη της συνδέθηκαν απόλυτα με την συγγραφή της **Αποκάλυψης (95 μ.Χ.)** και την ίδρυση της **Μονής του Θεολόγου (1088)**. Ύστερα ήρθε η ακμή στη ναυτιλία και το εμπόριο, η άνθηση στα γράμματα και την αγιογραφία, η μοναδική αρχιτεκτονική, «υπεύθυνη» για την ομορφότερη ίσως Χώρα του Αιγαίου.

Κι ολόγυρα από τη Χώρα και το Μοναστήρι, ένα συναρπαστικό νησιώτικο ανάγλυφο στο σχήμα του ιππόκαμπου, με διαδοχικούς κόλπους, δροσερές κοιλάδες και όμορφα ακρογιάλια. Μια άλλη Πάτμος που περιμένει να την γνωρίσεις περπατώντας στα μονοπάτια της...

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΗΜΑΣ



ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΑΛΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ

Το Ιστορικό Λιθόστρωτο του 1794

Η ανάπτυξη του λιμανιού της Σκάλας στα μέσα του 18^{ου} αιώνα ήταν ραγδαία και η ανάγκη γρήγορης επικοινωνίας με τη Χώρα, εκεί που είχαν τα αρχοντικά τους οι έμποροι και οι караβοκυραίοι, επιτακτική.

Το λιθόστρωτο Σκάλας - Χώρας εγκαινιάστηκε το 1794 σαν ένα μεγάλο έργο για την εποχή του. Το ιστορικό μονοπάτι εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να συνδέει τη Σκάλα, με το σπήλαιο της Αποκάλυψης, την Πατριάδα Σχολή και φυσικά τη Χώρα.

Από την πλατεία της Σκάλας ακολουθώ το κεντρικό σοκάκι προς τον Χοχλακά και στρίβω αριστερά εκεί που στέκεται πάντα ανοιχτό και φιλόξενο το εκκλησάκι του

Αγίου Πνεύματος (1644). Περνώντας από την αγορά στον Πλάτανο, βγαίνω τελικά στον οδικό άξονα Σκάλας - Χώρας και συναντώ απέναντί μου, την αρχή του ιστορικού καλντεριμιού. Μετά την πρώτη επίπονη ανηφοριά και ανάμεσα στον πυκνό πευκώνα, που δημιουργήθηκε και ανδρώθηκε με την επιμέλεια των μοναχών, φαντάζει επιβλητικό το Καστρομονάστηρο και τα νεοκλασσικά αρχοντικά των καπεταναίων που, θέλοντας να βλέπουν τα καράβια τους από ψηλά και τα σπίτια τους από τη Σκάλα, έχτισαν τα ευρύχωρα τριώροφα αρχοντικά τους στη βόρεια πλευρά της Χώρας, το λεγόμενο Φρύδι. Όσο ανηφορίζω τόσο θεαματικότερο γίνεται και το ανάγλυφο της βόρειας Πάτμου και των γύρω νησίδων και βραχονησίδων που επιπλέουν γύρω του. Το Χιλιομόδι, η Σκλάββα, η Σκλαβοπούλα και τα πολύνησα των Αρκών και των Λειψών διακόπτουν την γαλάζια απεραντοσύνη. Το λιθόστρωτο μονοπάτι βγαίνει στον ασφάλτινο δρόμο και συνεχίζει με την



ίδια κατεύθυνση προς το νοσοκομείο και τη Χώρα αλλά μια μικρή παράκαμψη, στα αριστερά, προς την Αποκάλυψη (ακολουθώντας τον αμαξητό δρόμο ή το μικρότερο χωμάτινο μονοπάτι που οδηγεί απ'ευθείας στον περίβολο του Σππλαιού, 80 μέτρα πριν στην άσφαλτο) είναι απαραίτητη. Εδώ, στο Ιερό Σπήλαιο, κατέφυγε εξόριστος ο Ιωάννης ο Θεολόγος (94-96μΧ), ο αγαπημένος μαθητής του Χριστού, και υπαγόρευσε κατόπιν Θείας έμπνευσης στον μαθητή του Πρόχορο, το προφητικό κείμενο της Αποκάλυψης, το τελευταίο βιβλίο της Καινής Διαθήκης και το σπουδαιότερο κείμενο της εσχατολογικής φιλολογίας, με επίκαιρα μηνύματα για υπομονή, μετάνοια και προστασία της φύσης.

Το Σπήλαιο βρίσκεται στο χαμηλότερο σημείο του κτιριακού συγκροτήματος της Αποκάλυψης. Κατεβαίνοντας τα σκαλοπάτια περνά από τα παρεκκλήσια του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Αρτεμίου που χτίστηκαν στις αρχές του 16^{ου} αιώνα, ενώ δίπλα στο Ιερό Σπήλαιο βρίσκεται η εκκλησία της Αγίας Άννας, χτισμένη σύμφωνα με την παράδοση από τον ίδιο τον όσιο Χριστόδουλο για να τιμήσει τη μητέρα της Θεοτόκου, τη μητέρα του αυτοκράτορα Άννα Δαλασσηνή και την ίδια του τη μητέρα, που έφερε και αυτή το όνομα Άννα.

Η μεγάλη εικόνα του Θωμά Βαθά, που φιλοτεχνήθηκε στη Βενετία το 1596 και κοσμεί το τέμπλο του Ιερού Σππλαιού, αποτελεί τη χαρακτηριστικότερη απεικόνιση του Οράματος του Ιωάννη.

Πάνω από την Αποκάλυψη βρίσκεται το νέο κτήριο της Πατριάδας Εκκλησιαστικής Σχολής που ιδρύθηκε το 1713 από τον Μακάριο Καλογερά και συνεχίζει να λειτουργεί μέχρι τις μέρες μας.

Η Πατριάδα που τα πρώτα κτήριά της χτίστηκαν στις αρχές του 17^{ου} αιώνα νότια της Ιερής Σππλιάς, έπαιξε σπουδαίο πνευματικό ρόλο σε όλη την ιστορική διαδρομή της. Στην Πατριάδα συγκεντρώθηκαν σπάνια βιβλία, δίδαξαν σπουδαίοι πνευματικοί δάσκαλοι και αποφοίτησαν άνθρωποι με ενεργό συμμετοχή στον αγώνα της απελευθέρωσης. Ο Πάτριος Εμμανουήλ Ξάνθος, ένας από τους ιδρυτές της Φιλικής Εταιρείας, αποφοίτησε

Αφετηρία: Πλατεία Σκάλας (υψόμετρο 5μ.)

Τερματισμός: Πλατεία Δημαρχείου (υψόμετρο 185μ.)

Υψομετρική διαφορά: 180 μ.

Μήκος διαδρομής: 2000 μ.

Γενική κατεύθυνση: Νότια

Χρόνος: 35 λεπτά

Κλίση: 9%

από την Πατριάδα. Τα νέα κτήρια της Σχολής χτίστηκαν το 1947 με συνεισφορές Πατρίων της Αμερικής και της Μονής Θεολόγου.

Λίγα μέτρα μετά την είσοδο της Σχολής βρίσκω πάλι το ιστορικό λιθόστρωτο που ακολουθώντας την ίδια κατεύθυνση προσεγγίζει την Χώρα περνώντας από το επιβλητικό Πύργο του Ζώρα για να καταλήξει στο τέρμα του λεωφορείου αλλά και του αμαξητού δρόμου. Με ένα μικρό S (στρίβοντας δεξιά και αριστερά) φτάνω στην Πλατεία Δημαρχείου με το θεόρατο αρχοντικό του Καλλιγά και το θαυμάσιο κτήριο του Δημαρχείου (1884). Λίγα μέτρα πιο κάτω βρίσκεται και το σπίτι Ξάνθου. Στην πλατεία με την προτομή του Φιλικού και την απεριόριστη θέα στην Ικαρία, τη Σάμο μέχρι τις μικρασιατικές ακτές γίνεται την Μ. Πέμπτη η ακολουθία του Νιπτήρα (μια παγκόσμια αποκλειστικότητα που μοιράζονται η Πάτμος και τα Ιεροσόλυμα) με ένα τελετουργικό που παραπέμπει απ' ευθείας στο Βυζάντιο.

Το στενό ανηφορικό σοκάκι στα ανατολικά περνάει από την Ιταλική Αγορά και κάτω από τα τείχη του Μοναστηριού ενώ στις ανατολικές παρυφές της Χώρας στέκονται περήφανοι οι ιστορικοί Μύλοι...

Απέναντι:

Γαϊδαράκος ελευθέρως βοσκής στους Κήπους, Απρίλιος 2009

Η Χώρα από τον Προφήτη Ηλία, Σεπτέμβριος 2007





ΜΥΛΟΙ ΧΩΡΑΣ – ΣΚΑΛΑ (συνοικία Κονσολάτο)

Το Απορθιανό μονοπάτι

Το δεύτερο σήμα κατατεθέν της Χώρας, μετά το Καστρομονάστηρο του Ιωάννη του Θεολόγου, είναι οι ανεμόμυλοι στα

ανατολικά της. Και την πιο παλιά φωτογραφία ή γκραβούρα της Χώρας να δεις, οι Μύλοι δεν θα λείπουν ποτέ. Κάτω από τους Μύλους, που τώρα συντηρούνται με ιδιαίτερη επιμέλεια, ξεκινάει το παλιό μονοπάτι (υπάρχει ευκρινής πινακίδα) που συνδέει τη Χώρα με τη Σκάλα. Αυτό το μονοπάτι λέγεται Απορθιανό, (έχει πάρει το όνομά του από την ανατολική γειτονιά της Χώρας, τα Απορθιανά), και ήταν η κύρια οδός επικοινωνίας της Χώρας με τη Σκάλα πριν την



ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

κατασκευή του λιθόστρωτου. Με βόρεια – βορειοδυτική κατεύθυνση περνάει από το μικρό εξωκλήσι του Άι Βλάση και κατηφορίζει προς τις νότιες συνοικίες της Σκάλας προσφέροντας μοναδική θέα στον κλειστό Κόλπο αλλά και την πιο σπάνια και ασυνήθιστη οπτική της Χώρας. Συκιές, αμυγδαλιές, φραγκοσυκιές και αριστοτεχνικές ξερολιθιές στολίζουν το λιτό τοπίο μέχρι το πλάτωμα του Περδικάρη. Αφήνοντας στα αριστερά το κτήμα με το εγκαταλειμμένο

Αφετηρία: Μύλοι (υψόμετρο 180 μ.)

Τερματισμός: Κονσολάτο (υψόμετρο 0 μ.)

Υψομετρική διαφορά: -180 μ.

Μήκος διαδρομής: 1700 μ.

Γενική κατεύθυνση: Βόρεια

Χρόνος: 30 λεπτά

Κλίση: -10%



αρχοντικό, τις κουκουναριές και τους ευκάλυπτους κατευθύνομαι στην Οξώσκαλα και την Απαλωνιά για να κατηφορίσω τελικά προς το Κονσολάτο και τη θάλασσα.

Ελάχιστα μέτρα πριν τη μικρή αμμουδιά στο Κονσολάτο αξίζει μια μικρή παράκαμψη στο λόφο, εκεί που δεσπόζει τα εκκλησιάκι της Αγίας Παρασκευής, που φωταγωγημένο τα βράδια, αποτελεί μια από τις χαρακτηριστικότερες εικόνες της Σκάλας στο έμπα του λιμανιού.

Το εκκλησιάκι της Αγίας Παρασκευής γαντζωμένο πάνω στο βράχο δίνει μια ακόμα υπέροχη οπτική του κλειστού κόλπου της Σκάλας αλλά και της θάλασσας του Χοχλακά με το εντυπωσιακό πλιοβασίλεμα...

Αριστερά: Η Χώρα από τους Μύλους, Σεπτέμβριος 2004

Επάνω: Κατηφορίζοντας το Απορθηανό μονοπάτι, Σεπτέμβριος 2009





ΔΙΑΚΟΦΤΙ - ΨΙΛΗ ΑΜΜΟΣ

Προς το ανοιχτό Ικάριο

Κατεβαίνοντας την απότομη κατηφορία προσεγγίζω τον Διακόφτι, την πιο στενή και επίπεδη λωρίδα γης στο νησί. Με τον τρομακτικό δίδυμο σεισμό των 7,5R και 7R (1955) στη θαλάσσια περιοχή Αμοργού - Αστυπάλαιας, σηκώθηκε παλιρροιακό κύμα που έφτασε ως εδώ, ωθώντας τη θάλασσα να περάσει πάνω από τον στενό ισθμό, καταστρέφοντας το εύφορο έδαφος που με τα χρόνια άρχισε πάλι να αποδίδει. Μικρά ελαιόδεντρα στις παρυφές του βουνού, μπουστάνια με οπωροκηπευτικά, στοιβαγμένα δεμάτια, παρκαρισμένα γαϊδούρια και παραδοσιακό αλώνι ζωντανεύουν ξανά τη μικρή λωρίδα γης ανάμεσα στις δύο θάλασσες.

Η περιοχή είναι γνωστή και ως «Σταυρός» από το υπερυψωμένο εκκλησάκι που στέκεται εδώ από την εποχή των πειρατών. Σύμφωνα με την παράδοση την εποχή των πειρατικών επιδρομών κάποιες κοπέλες βρήκαν καταφύγιο μέσα στην εκκλησία και

σώθηκαν όταν άνοιξε ο τοίχος του Ιερού και πέρασαν μέσα από αυτόν, γλιτώνοντας από τα χέρια των κουρσάρων.

Δεν αποκλείεται να είναι κι αυτός ένας από τους λόγους για το μεγάλο πανηγύρι που στήνεται την παραμονή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού (14 Σεπτεμβρίου) με μεζέδες, παραδοσιακή μουσική και χορό μέχρι τις πρωινές ώρες, ένα πανηγύρι που ουσιαστικά

Απέναντι επάνω: Λίγα μέτρα πριν την αφετηρία του Απορθηανού μονοπατιού, Απρίλιος 2009

Απέναντι κάτω: Παραδοσιακό όργωμα στο Λιβάδι των Καλογήρων, Σεπτέμβριος 2007

Επάνω: Πανδαισία χρωμάτων και λουλουδιών στη στενή λωρίδα γης του Διακόφτι, Απρίλιος 2010



Η παραλία Κορτέση και το βουνό του μάγου Κύνωπα, Αύγουστος 2007



σηματοδοτεί και το τέλος του καλοκαιριού...

Ο αβαθής κόλπος του Σταυρού, οι λιμνοσαλκές, τα κοπάδια με τις ημιάγριες χίνες αλλά και η θέα του Κύνωπα προετοιμάζουν τη διάθεση για το περπάτημα στην Ψιλή Άμμο.

Στο μικρό ταβερνάκι του Διακόφτι στα νότια του κόλπου τελειώνει ο δρόμος και ξεκινά το καλογραμμμένο μονοπάτι για την πιο απομονωμένη και ξεχωριστή παραλία της Πάτμου. Με φρέσκο νερό ξεκινώ για την εικοσιπέντε λεπτών διαδρομή στη νότια ακτογραμμή του κόλπου που οδηγεί στο ανοιχτό Ικάριο. Το μονοπάτι ανηφορίζει γλυκά σε ένα ανέγγιχτο τοπίο γεμάτο αστοιβές, σκίνα και βάτα στις μικρές ρεματιές. Περνά ψηλά πάνω από δυσπρόσιτες ακρογιαλιές, από την αμμουδιά Κορτέση και στρίβει αριστερά προς το ψηλότερο σημείο της διαδρομής. Η διαδρομή συνοδεύεται μουσικά από τις κουνούρες των κατσικιών που βόσκουν αμέριμνα πριν να καταλήξουν να γίνουν σπεσιαλιτέ στο μικρό ταβερνάκι της Ψιλής Άμμου.

Μια χαρακτηριστική διχάλα καθορίζει τη συνέχεια της διαδρομής. Το καλογραμμμένο μονοπάτι συνεχίζει ευθεία ενώ ένα λευκό τόξο υποδεικνύει και αριστερή πορεία που ενδείκνυται για πιο προχωρημένους. Πρόκειται ουσιαστικά για δύο παραλλαγές της ίδιας διαδρομής. Ακολουθώντας τον αριστερό κλάδο του μονοπατιού γλιτώνεις κάποιο χρόνο κινούμενος σε απότομο κατηφορικό κομμάτι που θέλει προσοχή στα ολισθηρά σημεία του. Ακολουθώντας τον μεγαλύτερο κλάδο της διχάλας περπατώ περισσότερο αλλά σε σαφώς πιο βατό μονοπάτι που κατηφορίζει σαν το φίδι σπάζοντας την κλίση του βουνού, προσφέροντας παράλληλα καταπληκτική θέα στην Ψιλή Άμμο και την ανοιχτή θάλασσα. Τα δύο μονοπάτια ενώνονται ξανά λίγα μέτρα πριν πατήσω στην άμμο, εκεί που με υποδέχεται μια θορυβώδης γεννήτρια (στην Ψιλή Άμμο δεν υπάρχει ηλεκτρικό ρεύμα και ισχυρό σήμα για κινητά τηλέφωνα) που ευτυχώς ο θόρυβός της περιορίζεται εκεί και σε καμιά περίπτωση δεν φτάνει στην παραλία. Αφού περάσω δίπλα από ξαπλωμένα γαϊδούρια και τα τεμπέλικα σκυλιά της ταβέρνας που αναπαύονται στη σκιά των δέντρων, θα μου αποκαλυφθεί ολοκληρωτικά το μεγαλείο της Ψιλής Άμμου, της παραλίας που δεν μοιάζει με καμιά από τις

”

...αφού περάσω δίπλα από ξαπλωμένα γαϊδούρια και τα τεμπέλικα σκυλιά της ταβέρνας που αναπαύονται στη σκιά



ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

των δέντρων, θα μου αποκαλυφθεί ολοκληρωτικά το μεγαλείο της Ψιλής Άμμου, της παραλίας που δεν μοιάζει με καμιά από τις άλλες της Πάτμου....

Αφετηρία: Ταβερνάκι Διακόφτι (υψόμ. 0 μ.)

Τερματισμός: Ψιλή Άμμος (υψόμ. 0 μ.)

Υψηλότερο σημείο διαδρομής: 70 μέτρα

Μήκος διαδρομής: 1800 μέτρα

Γενική κατεύθυνση: Νοτιοδυτική

Χρόνος: 30 λεπτά







Προηγούμενη σελίδα:
«Αγχωτικοί» ρυθμοί ζωής
στην Ψιλή Άμμο, Σεπτέμ-
βριος 2007

Αριστερά:
Παίζοντας με τα κύματα της
Ψιλής Αμμού, Αύγουστος
2005

άλλες της Πάτμου. Με χαρακτηριστικά της τα γιγάντια αρμυρίκια και τη λεπτόκοκκη άμμο είναι η πιο ανεμώδης παραλία αφού είναι εκτεθειμένη στο βοριά του Ικάριου πελάγους.

Τα βουβά κύματα της Ψιλής Άμμου είναι ιδανικά για παιχνίδια (small surfing ή body surfing) αλλά και κάποιες φορές επικίνδυνα, αφού ξεπερνούν και τα δύο μέτρα σε ύψος. Όταν επικρατούν συνθήκες άπνοιας ή άνεμοι από νότιες διευθύνσεις η αμμουδιά παίρνει την μορφή της όχθης στην γαλάζια λίμνη.

Κατά τις 5μμ, όποτε και αναχωρούν τα караβάκια για τη Σκάλα, στην Ψιλή Άμμο παραμένουν (συνήθως μέχρι το μαγικό ηλιοβασίλεμα) οι τυχεροί που επέλεξαν να έρθουν με τα πόδια. Όταν ο ήλιος ακουμπάει τη θάλασσα ή κρύβεται πίσω από τα βουνά της Ικαρίας όλα χρωματίζονται αλλιώς.

Η εμπειρία στην Ψιλή Άμμο δεν τελειώνει εδώ. Η επιστροφή - ειδικά μετά το τέλος της επίπονης ανηφοριάς - μέσα σε συνθήκες απόλυτης γαλήνης, είναι από τις στιγμές αυτές που ο καθένας μπορεί να σκεφτεί πόσο όμορφη είναι η ζωή και πόσο αξίζει να την ζεις απλά.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ - ΚΗΠΟΙ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ

Οι δροσεροί Κήποι της Πάτμου

Η γυναικεία Μονή του Ευαγγελισμού βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά της Χώρας. Το 1613 ο Νικηφόρος Χαρτοφύλακας, ηγούμενος της Ιεράς Μονής του Θεολόγου έχτισε ένα ερημητήριο πάνω από την κοιλάδα των Κήπων του Οσίου με μια μικρή εκκλησία αφιερωμένη στον Άγιο Λουκά. Το 1937 προστέθηκαν νέα κτίρια από τον Αμφιλόχιο Μακρή, ο οποίος ίδρυσε το γυναικείο Μοναστήρι και το αφιέρωσε στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Έξω από τον περίβολο της Μονής (στα αριστερά) ξεκινάει το μονοπάτι για τους Κήπους του Οσίου. Δύο αριστερές διακλαδώσεις του οδηγούν, η πρώτη στο ερημητήριο των Βραστών (τώρα χρησιμοποιείται σαν ξενώνας της μονής) και η δεύτερη χαμηλότερα στην Αγία Παρασκευή του Κάβου. Άβατη για χρόνια από τα αυτοκίνητα η καταπράσινη κοιλάδα των Κήπων διατηρείται σχεδόν αναλλοίωτη στο πέρασμα των χρόνων. Το κατηφορικό μονοπάτι κυκλώνει την υπερμεγέθη Μονή του Ευαγγελισμού περνά ένα δάσος από πεύκα με εκστασιασμένα τζιτζίκια και κατεβαίνει προς την αφρισμένη θάλασσα (όταν φυσούν οι συνήθεις βοριάδες), και τα καθίσματα της Παναγίας του Μανδαλάκη, και της Παναγίας Κύκκου που από τον 17^ο αιώνα στέκονται ανάμεσα σε πρωτόγονες καλλιέργειες και αρχέτυπα εγχειοβελτιωτικά έργα δίνοντας την εντύπωση πως εδώ ο χρόνος έχει σταματήσει. Η περιοχή των Κήπων καλλιεργείται από την εποχή του όσιου Χριστόδουλου (έτσι εξηγείται και η ύπαρξη τόσων ερημητηρίων που φιλοξενούσαν μοναχούς-καλλιεργητές) και είναι γεμάτη ξεροπήγαδα αλλά και ένα μεγάλο πηγάδι, που κατά την παράδοση δημιούργησε ο ίδιος ο Όσιος Χριστόδουλος για να κρατάει ζωντανή αυτήν την περιοχή σαν μάρτυρα του παρελθόντος.

Μια οικογένεια κατεβαίνει κάθε μέρα από τη Χώρα για να περιποιηθεί τα μπουστάνια, να ποτίσει τις λεμονιές, να ταΐσει τα ζωντανά της (κρατούν και τα κλειδιά της

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

Αφετηρία: Μονή Ευαγγελισμού
υψόμεν 120μ)

Τερματισμός: Παραλία Κήπων
(υψόμεν. 0)

Υψομετρική διαφορά: -120 μέτρα

Μήκος διαδρομής: 1000 μέτρα

Γενική κατεύθυνση: Δυτική

Χρόνος: 30 λεπτά

Κλίση: 11%

Παναγίας του Μανδαλάκη). Τα χρυσάνθεμα και οι βασιλικοί πλημμυρίζουν με χρώματα και αρώματα την ούτως ή άλλως ευλογημένη ατμόσφαιρα των Κήπων. Χαμηλά στη θάλασσα λικνίζονται οι καλαμιές και ευωδιάζουν οι θαλασσοβιολέτες. Ψηλότερα στο λόφο βρίσκεται το ανακαινισμένο Ησυχαστήριο των Αγίων Αναργύρων (16^{ος} αιώνας) και νοτιότερα, το καθίσμα της Αγίας Παρασκευής του Κάβου με μέρος του κρηπιδώματος του ναού να αποτελείται από ογκόλιθους με αρχαίο πελέκημα, σύμφωνα με τον περιηγητή Guerin.

Ο ήλιος χαμηλώνει και οι Κήποι του Οσίου με τον δυτικό προσανατολισμό χρωματίζονται από το ιλαρό φως του. Κοντά στην Παναγία του Κύκκου ξεκινάει η εναλλακτική διαδρομή επιστροφής με το μονοπάτι να φιδосέρνεται ανεβαίνοντας στον Ευαγγελισμό από τη βόρεια πλευρά της κοιλάδας...

Απέναντι:

Χρώματα και αρώματα πλημμυρίζουν την ατμόσφαιρα των Κήπων, Αύγουστος 2009





ΚΟΥΜΑΡΟ – ΦΡΑΓΜΑ ΓΕΡΑΝΟΥ

Τα Δάση Κουμαριάς και η τεχνητή λίμνη

Στο βόρειο τμήμα του νησιού βρίσκεται η παραλία της Λάμπης. Πήρε το όνομά της από τη λάμψη που αναδίδουν στο φως του ήλιου τα χρωματιστά βότσαλα με την μεταξένια υφή. Πριν την κατηφόρα για τη Λάμψη, εκεί που βρίσκεται η ταβέρνα «Κουμαριά», βρίσκεται το περίφημο κουμαροδάσος, ακόμα ένα μικρό θαύμα της φύσης στον άνυδρο βράχο του Αιγαίου.

Στα αριστερά της ταβέρνας ξεκινάει το ανηφορικό μονοπάτι που περνά μέσα από δύο διαδοχικά δάση κουμαριάς και μετά τη χαρακτηριστική ξύλινη πόρτα οδηγεί στο ευρύχωρο πλάτωμα της Παλιάς Μάντρας με τη μικρή στάνη. Δύο επιλογές υπάρχουν από αυτό εδώ το πλάτωμα. Με νότια κατεύθυνση (δεξιά) το μονοπάτι περνάει από το άνοιγμα της ξερολιθιάς και οδηγεί εύκολα στο εξωκκλήσι του Αγίου Δημήτρη με τη μοναδική περισκοπική θέα. Από εκεί

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

Αφετηρία: Ταβέρνα Κουμαριά, Κουμαρό (υψόμ. 55 μ.)

Τερματισμός: Φράγμα Γερανού (υψόμ. 45 μ.)

Υψηλότερο σημείο διαδρ: 105 μ.

Μήκος διαδρομής: 1800 μέτρα

Γενική κατεύθυνση διαδρομής:

Νοτιοανατολική

Χρόνος: 50 λεπτά

Απέναντι:

Το κουμαροδάσος της Λάμπης, Απρίλιος 2009

Κάτω:

Προσεγγίζοντας το Φράγμα του Γερανού, Μάιος 2009



ακολουθώντας τον χωματόδρομο μπορεί κάποιος να καταλήξει στο δρόμο Κάμπου – Παναγίας Γερανού.

Με ανατολική - νοτιοανατολική πορεία περνά δεξιά από την σιδερένια περίφραξη του μαντριού εκεί που ξεκινάει μια πανέμορφη διαδρομή παράλληλα με τη χαράδρα που καταλήγει στο φράγμα του Γερανού. Μεγάλες ποσότητες βρόχινου νερού συγκεντρώνονται κάθε χρόνο και παγιδεύονται στη φυσική κοιλάδα που η έξοδος της φράχτηκε από μεγάλο φράγμα. Όταν το νερό είναι πολύ, αρχίζει να καταλαμβάνει και τη χαράδρα... Η τεχνητή λίμνη και η ύπαρξη γλυκού νερού ανάμεσα στα βουνά δημιουργεί το δίχως άλλο μια ιδιαίτερα ασυνήθιστη και συνάμα γοητευτική εικόνα. Στα οκτακόσια μέτρα από το φράγμα βρίσκεται ο δρόμος Κάμπου – Παναγίας Γερανού.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ & Ο ΜΑΓΟΣ ΚΥΝΩΠΑΣ

Ο Όλυμπος και ο Κίσαβος της Πάτμου

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (272 μ.)

Ο Προφήτης Ηλίας είναι το ψηλότερο βουνό της Πάτμου. Δεν θα ήταν δυνατόν να μην βρίσκεται εδώ ψηλά μια εκκλησία αφιερωμένη στο όνομά του.

Στο θεοβάδιστο νησί όμως, στην ψηλότερη κορυφή του, δεν βρίσκεται μόνο ένα συνηθισμένο ξωκλήσι... Ένα μικρό κάστρο περικλείει τον όμορφο μονόκλιτο ναό του Προφήτη Ηλία του Θεσβίτου και τα κελιά του ερημητηρίου που χρονολογείται από το 1746, σύμφωνα με την επιγραφή που σώζεται στην είσοδο του περιτειχίσματος. Ακολουθώντας τον ασφάλτινο δρόμο προς τον Προφήτη Ηλία και συνεχίζοντας με τα πόδια το τσιμεντένιο δρομάκι, μετά από 1000 μέτρα βρίσκομαι μπροστά από την καστρόπορτα του Ερημητηρίου, που όμως παραμένει πάντα κλειστή. Η θέα προς τη Χώρα από τα δυτικά και το καταπληκτικό ηλιοβασίλεμα στην ανοιχτή θάλασσα θα αποζημιώσουν με το

Αφετηρία: Αρχή τσιμεντόδρομου (υψόμετρο 150 μ.)

Τερματισμός: Προφήτης Ηλίας (υψόμετρο 272 μ.)

Υψομετρική διαφορά: 122 μέτρα

Μήκος διαδρομής: 1000 μέτρα

Χρόνος: 25 λεπτά

Κλίση : 12%

παραπάνω την ανηφορική πορεία...

Κάθε χρόνο στις 19 Ιουλίου τελείται εσπερινός και στις 20 ο όρθρος και ο μικρός ναός αλλά και το προαύλιο γεμίζει από πιστούς που τώρα πια ανηφορίζουν με τα αυτοκίνητα...

ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΤΟΥ ΜΑΓΟΥ ΚΥΝΩΠΑ (252 μ.)

Εάν ο Προφήτης Ηλίας παρομοιαστεί με τον Όλυμπο του νησιού τότε ο Κίσαβος είναι σίγουρα ο Κύνωπας...

Ένα αδηφάγο λατομείο «καταπίνει» εδώ και χρόνια το αντίπαλο δέος του Προφήτη Ηλία, το βουνό του Γένουπα. Σύμφωνα με την παράδοση των ντόπιων ο Ιωάννης ο Θεολόγος πέτρωσε τον αντίχριστο μάγο Κύνωπα, που κατοικούσε στο απέναντι από τον Προφήτη Ηλία βουνό, και το σώμα του ακίνητο από τότε στο λιμάνι της Σκάλας αποτελεί έναν πολύ επικίνδυνο ύφαλο.

Οι παραδόσεις των ντόπιων βρίσκουν πρόσφορο έδαφος στο πώς και σήμερα αντιμετωπίζεται το πανέμορφο βουνό στις σπηλιές του οποίου ασκήτεψαν για χρόνια ερημίτες μοναχοί... Χρονιά με τη χρονιά τα αδυσώπητα μηχανήματα του λατομείου σκάβουν και ταπεινώνουν το βουνό και ήδη οι πληγές του είναι ορατές και από την Ψιλή Άμμο.

Για να ανέβεις στο Γένουπα θα πρέπει να περάσεις από την ελεγχόμενη λατομική ζώνη και το πιθανότερο είναι ότι δεν θα σου επιτραπεί η είσοδος.

Αν τελικά πάρεις την άδεια να περάσεις, θα περπατήσεις για 15 λεπτά σε ένα σκληρό σεληνιακό τοπίο με σκόνη και παρατημένα κουφάρια φορτηγών μέχρι να βγεις στη ράχη του βουνού και να αρχίσεις



Εσπερινός στον Προφήτη Ηλία, Ιούλιος 2009

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΟΥ

να διαπιστώνεις το ανυπέβλητο μεγαλείο του. Πραγματικό σκοτζέζικο ντους...

Στη διάρκεια της ιταλοκρατίας οι ιταλοί έφτιαξαν στρατιωτικά κτίρια και πολυβολείο στην κορυφή του βουνού για να ελέγχουν από εκεί ψηλά τα θαλάσσια περάσματα ειδικά προς τη Λέρο, όπου και αποτελούσε τη μεγάλη βάση τους.

Το μικρό μονοπάτι ανηφορίζει γλυκά, περνά δύο στρατιωτικά κτίρια με ιταλική φινέτσα που σήμερα φιλοξενούν πατηνιώτικα κασικάρια και καταλήγει στο πολυβολείο στο ψηλότερο σημείο της διαδρομής.

Η θέα από εδώ ψηλά συγκλονίζει. Βρίσκομαι πια ανάμεσα σε τρεις θάλασσες με τον κόλπο του Σταυρού και την Ψιλή Άμμο στα ανατολικά, όλο τον κορμό της δυτικής Πάτμου στα βόρεια και ανοιχτή θάλασσα στα νότια και τα δυτικά.

Μετά το πολυβολείο το μονοπάτι χάνεται. Με πολύ προσοχή κινούμαι προς την άκρη του ακρωτηρίου του Γένουπα ανάμεσα σε μοσχοβολιστά θυμάρια, και πυκνά σκίνα. Εδώ, στην άκρη της άκρης, η ανεμπόδιστη θέα και οι ευλογημένες μυρωδιές συμπληρώνονται από ανυπέβλητους

Αφετηρία: Λατομεία Πάτμου

(υψόμ.140μ)

Τερματισμός: Ακρωτήριο Γένουπα

(υψόμ 180μ)

Υψηλότερο σημείο διαδρομής: 252μ

Μήκος διαδρομής: 1200 μέτρα

Γενική κατεύθυνση: Νοτιοανατολική

Χρόνος: 50 λεπτά

βραχόκρητους που ούτε ο καλύτερος αρχιτέκτονας κήπων δεν θα μπορούσε να οραματιστεί και να σχεδιάσει...

Κάτω:

Η κορυφή του Γένουπα και το ιταλικό πολυβολείο, Μάιος 2008

Περισσότερες πληροφορίες στο βιβλίο του συγγραφέα του άρθρου Αντώνη Δήμα, «**Η δική μου Πάτμος**», antdima@otenet.gr



PATMOS AKTIS

★★★★★ SUITES & SPA

Live the Jewish experience!



.Προφίλ —

Η πολυτελής διαβίωση υψηλών αξιώσεων στο νησί της Αποκάλυψης έχει το όνομα Patmos Aktis. Υπηρεσίες πέντε αστέρων και αριστοκρατική πολυτέλεια στο καλύτερο -ίσως- ξενοδοχείο του νησιού, που βρίσκεται στη δημοφιλή παραλία του Γρίκου. Σύγχρονη άνεση, μοντέρνα διακόσμηση, προσωποποιημένες υπηρεσίες και άψογο σέρβις δημιουργούν μια ρομαντική ατμόσφαιρα διαμονής μέσα σε ένα γαλήνιο περιβάλλον ξεκούρασης και ηρεμίας, όπου ευδοκίμει το ευ ζην. Το μοντέρνο ξενοδοχείο προσφέρει 56 δωμάτια και σουίτες υψηλής αισθητικής και άνεσης με ιδιωτικές πισίνες που σε συνδυασμό με τα exclusive spa facilities, το εκπληκτικό εστιατόριο και το μπαρ μπροστά στη θάλασσα δημιουργούν τις προϋποθέσεις για τις ιδανικές διακοπές.

.Παροχές —

Εξοπλισμός δωματίων: κρασί και φρούτα για καλωσόρισμα, καθαριότητα δωματίου δυο φορές τη μέρα, τηλεφώνω, WiFi internet, LCD TV, ταινιοθήκη, ηλεκτρονικό χρηματοκιβώτιο, επιλογή σε μαξιλάρι, μπουρνούζι, παντόφλες, αξεσουάρ και καλλυντικά μπάνιου, παντόφλες και πετσέτες παραλίας, ιδιωτική πισίνα (στις σουίτες).

Παροχές: A' la minute breakfast, ποτά καλωσορίσματος, 24ωρο room service, γιατρός (on request), μαρίνα, τροφοδοσία σκαφών, beach volley, ρομαντικό δείπνο στην παραλία, πισίνα, spa & fitness center, συνεδριακό κέντρο, κατάστημα.

Patmos Island, Gkrikos, 85700

Tel. (+30) 22420 47.100

Fax (+30) 22420 47.210

www.patmosaktis.com

